

SEKCJA IV

KOMPARATYSTYKA LITERACKO-KULTUROWA

(NIE)ŚWIADOMOŚĆ. MIĘDZY AFEKTEM A NUDA

Biegunowo sytuowane kategorie afektu i nudy są jednym z najbardziej aktualnych i poznawczo płodnych sposobów ujęcia rozległości ludzkiego doświadczenia. Współczesna myśl humanistyczna, definiująca afekt jako przedwyrażalną intensywność, generowaną poza kontrolą i świadomością człowieka, usiłuje jednocześnie podważyć tendencję do ścisłego rozgraniczania sfery afektywnej i dyskursywnej. Literatura i sztuka stają się w danym kontekście angażującymi polami rozpoznania, transmisji i wytwarzania afektów, co prowokuje do refleksji nie tylko nad artystycznymi reprezentacjami pobudzeń i emocji, ale i nad zagadnieniem odbioru dzieła. W zderzeniu z poruszającym, lecz nieokiełznanym afektem nuda będzie stanem zasadzającym się na uświadomionym braku, zawieszeniu aktywności. Pomni obfitości filozoficznych i literackich ujęć tego zjawiska, kierujemy uwagę szczególnie ku tym, które dowartościowują dany stan jako moment otwarcia na pełnię istnienia, podglebie dla uważności, introspekcji i pogłębionej refleksji; inspiracją mogą być w tym zakresie słowa Josifa Brodskiego, upatrującego w nudzie wgląd w nieskończoność czasu. Tak konceptualizowane pojęcia afektu i nudy otwierają szerokie perspektywy analizy tekstów literatury i kultury rosyjskiej, wytwarzającej rozległą przestrzeń między rozpasaną karamazowską intensywnością a intelektualnie nośnym *ennui* zbędnych ludzi. Serdecznie zapraszamy do komparatystycznej dyskusji w ramach okazałego spektrum kontekstów uruchamianych przez tytułowe kategorie.

(НЕ)СОЗНАННОСТЬ. МЕЖДУ АФФЕКТОМ И СКУКОЙ

Одним из самых актуальных и плодотворных способов осмысления широты человеческого опыта являются полярно противопоставленные категории аффекта и скуки. Определяя аффект как предвыразительную интенсивность, порождаемую вне контроля и сознания человека, современная гуманитарная мысль одновременно пытается ослабить тенденцию к строгому разделению аффективной и дискурсивной сфер. В данном контексте литература и искусство становятся немаловажными полями

идентификации, трансмиссии и генерирования аффектов, что, в свою очередь, склоняет к размышлениям не только о художественных образах побуждений и эмоций, но и о проблеме рецепции произведения. В столкновении с живительным, но необузданным аффектом, скука понимается как состояние, базирующееся на осознанной пустоте, приостановке деятельности. Помня о множестве философских и литературных подходов к данному феномену, наше внимание мы обращаем особенно на те из них, где состояние скуки ценится как момент открытия полноте бытия, первооснова внимательности, самонаблюдения и углубленной рефлексии. В этом отношении источником вдохновения могут послужить слова Иосифа Бродского, который в скуке увидел «окно на бесконечность времени». Так понимаемые названные категории открывают широкие перспективы для анализа текстов русской литературы и культуры, генерирующих огромное пространство между безудержной карамазовской интенсивностью и интеллектуально привлекательной тоской лишних людей. Сердечно приглашаем Вас принять участие в компаративистской дискуссии среди множества контекстов, порождаемых названными категориями.

(UN)AWARENESS. BETWEEN AFFECT AND BOREDOM

The categories of affect and boredom – which are often considered as opposites – constitute one of the most up-to-date and intellectually challenging ways of studying a full spectrum of human experience. Contemporary humanities, defining affects as the pre-stage of expressing intensity, generated beyond control and awareness of a human individual, make an attempt of contesting the tendency of strict differentiation between the spheres of affects and discourse. In this context literature and art become the engaging areas of recognition, transmission and production of affects, which may provoke reflection not only on the artistic representation of stimuli and emotions but also on the problem of the reception of the work. Boredom – if juxtaposed with moving but uncontrollable affect – would be the state conditioned by the consciously experienced lack of something, the suspension of activity. Having in mind the abundance of potential philosophical and literary approaches to this phenomenon, we would like to turn attention to the ones which validate the given state as the moment of openness towards the totality of being, the subsoil for mindfulness, introspection and deepened reflection. In this domain the words of Iosif Brodsky, who perceived boredom as the insight into the infinity of time, may be an important source of inspiration. The notions of affect and

boredom, conceptualised in this way, show multiple perspectives of analyses of Russian literature and culture, extending between the space of the Karamazov's intensity and the intellectually meaningful *ennui* of the superfluous men. We invite all contributions inspired by the broad spectrum of contexts generated by the core categories included in the title of this conference section.